

Tokioko aireportuari 50 urtez aurre egin dioten baserriar egoskor horiek

Pello Zubiria Kamino

@pellozubiria

Japonian 2020ko Olinpiar Jokoak hasterako estreinatuko ote dute Tokioko Narita aireportuaren hirugarren pista? Agintariak proiektuari ekin eta 50 urte geroago, osatu ezinik segitzen dute beren lurrari eta lanbideari uko egin nahi ez dioten baserriarren erresistentzia dela medio. Jasandako presioengatik edo diru beharragatik amore eman badute gehienek, bakan batzuek eusten diete baratzeei bizirik. Hegazkinez inguratuta aitzurrean, erresilientzian maisu.

Historiak ez du errukirik *mainstream* uhinak aparte laga dituenekin. Parisko maiatz ospetsuko istiluez edo Kaliforniako sukarraldiaz harago, 68a izan zen zerbait Japonian ere. Orduko ilintiek bizirik segitzen dute Narita aireportuaren trafiko zoroaren erdian.

Tokioko aireportura iristean hegazkinetik panoramika bitxi bat ikus dezake bidaiariak, ez hanka eta ez bururik gabeko bi pista baitaizka era bitxian kokatuak, elkarri trakets komunikatuak. Zorrotzago erreparatzen badu, baserri bakan batzuk topatuko ditu aireportuaren erdian, aireplano, pista, bide eta hesiz inguratutako baina etxalderik eman korrenak bezain txukun landuta.

Naritako baserriarrek bisitatu ditu *France Press* agentziak maiatzean. Argazki eta bideoetan frogatu daitezkeen, labore eta negutegi txikietatik metro oso gutxira aineratzen dira edo lurretatzen hegazkinak. Zer nolako zarata dagoen, aipatu beharrik ez.

“Denborarekin ohitu egiten zara” esan dio kazetariari Takao Shito nekazariak. Batean eta bestean barreiatuta dauzkan baratze batzuetan ilarrak, errefauak edo azenarioak erein bezala biltzera soilik pisten azpiko tuneletatik iritsi daiteke.

Baina berak dioen moduan, ez dago zure esku zure bizilagunak aukeratzea. “Lurrogure hiru belaunaldik landu ditugu, ia mende batez, aitonak, aitak eta orain neuk. Eta hemen jarraitu nahi dut, bizitzen eta nekazaritzan”. Hala izan go da baldin eta Tokioko agintariak ez

badute lortzen azken zortzi lur jabeak kanporatzea: urtero 40 milioi bisitari mugitzen dituen Narita hirugarren pista batez hornitu nahi dute 2020ko Olinpiar Jokoak baino lehen eta gogor datozkie bultzaka baserriarrei.

Japonia modernizatzeko beroaldi batean 1966an diseinatua, lekuko baserriarrek ezkerreko mugimenduen laguntzarekin sututako borroka gogorak atzera erazi zituen obrak. 1978an inauguratu zuten hasieran diseinatutako hiru pistetatik bakar batekin eta 2002a arte ez zuten agintariak lortu bigarrena gehitzea.

Aireportua zabaltzeko lurak erosi zizkieten inguruko nekazari gehienek, baina Takao Shito eta beste zazpik ez zuten onartu, Japoniak laborantzako lurra babesteko daukan legedia baliatuz. Euskal Herrian izan balitz, hilabete baino lehen desjabetuko zuketuen udalak ez bada aldundiak, Jaurlaritzak edo Madrilek. Aldiz, Tokion posible da ikustea aireportu batean pistetara iristeko bide bat bihurtzeko bitxiak egiten baratze batzuen mugak jarraituz, hesi artean inguratzen dituelarik baserriak.

Shitok sei auzi ezberdin dauzka aireportuarekin epaitegietan. Agintariak kalte-ordainak eskaini dizkiote baina berak dioenez “dirua ez da dena. Nik nekazaritza ekologikoa egiten dut, pestizidarik gabea. Ezin duzu pentsatu lur horren gaineko geruza hartuta beste norabait eramane eta han berdin emango dizunik”.

Tirabirak egunero dauzka aireportuarekin. Goardekin bezala beti handik dabilzan poliziek izan du enkontrurik. Behin eta berriro geldiarazi eta nortasun agiria eskatzen diote, nahiz eta oso ondo ezagutzen duten. Baina ez dela bertatik mugituko dio Shitok, kontent bizi dela bere 400 bazkideei barazkiak zerbitzen. “Hau da nire bizia. Maite dut barazkiak ekoiztea hemen, lur honetan, zaporea ere ezberdina daukate”.

68 japoniarraren arrastoak

Bezera eta hornitzaileez gain bestelako bisitariak ere izaten ditu Takao Shitok, bere borrokan alde dauzkanak. Kazetariak topatu du Nobuharu Ito, 71 urteko gizona, unibertsitate garaian Naritako borroketan ibilia eta berrikitan azken baserriarren erresistentziaz entzun ostean berriro mobilizatu dena: “Shitoren bizimodua, nola ez duen dirua jartzen edozeren gainetik... iruditzen zait honek jendeok hunkitzen gaituela inoiz baino gehiago”.

Nobuharu Ito unibertsitatean zebilean, 1960ko hamarkadan, gobernuak eremu bat baino gehiago aztertu zituen Tokiok behar zuen aireportua eraikitzeko, baina udal guztiek banan-bana beren ukoa emanik, azkenean Narita hautatu zuten, zehazki Sanrizuka ingurua.

Naritak, ustez, abantaila bat bazuen: Sanrizukako lur gehienak estatuarenak izaki, II. Mundu Gerrak miserian utzitako jende txiroari alokairuan utzita zeuden eta gobernuak espero zuen maiz-

'Japan Times' egunkariaren argazkian –hegazkinetik hartua– Takao Shitoren etxaldea, Naritako aireportuaren bihotzean handitu ezin den baina suntsitzea lortu ez duten tumore baten moduan itsatsita. Goiko aldean ageri den pista osatu ahal izateko justu Shitoren lurren beste aldera luzatu behar izan zuten. Hegazkinak bertara eramaten dituen pasabidearen beste aldean ikusten dira oraindik amore eman ez duten beste etxaldeak ere.

terrok erraz konformatzea. Baina lur propiorik gabeko nekazari txiroek bat egin zuten beren soroak saldu nahi ez zituzten lur jabe txikiekin.

Naritako aireportuko gatazka azaltzen duen *Wages of Resistance* [Erresistentzia uhinak] dokumentalean kontatuta dago nola maizter txiroek haserre hartu zuten inolako azalpenik gabe gobernuak esatea “utzi nizun lur hori itzuli behar didazu berriz”. Beren bizimodua, oso txiroa izanda ere, urteetan lortutako guztia galtzeko beldurrez agintariekin kolaboratzeari uko egin zioten.

Polizia hasi zenean gogorrago hartzen beren lurrak defenditzen zituzten gizon eta emakumeak, ezker erradikaleko talde asko hurbildu zitzaizkien, tartean unibertitateetako ikasleak. William Andrewsek idatzi zuen *“Japanese radicalism and counterculture”* blogean:

“Munduko garai hartako beste gazte askok bezala, beren gurasoek kapitalismoaren eta inperialismoaren morrontza onartzen zutelara uste zuten gazte japoniarrek erreakzionatzeko aukera ikusi zuten Sanrizukako gatazkan. Hala gertatu ziren Japoniako aktibismoaren protestarik bortitzenak. Sei pertsona gertatu ziren hilik eta ehunka zauritu eta atxiloturik”.

Gaurko begiekin erreparatuta, Naritan bezala Tokioko kaleetan manifestarien eta poliziaren arteko istiluen irudiak harrigarri suertatzen dira beren gogorrean. Kronika honen interneteko bertsioetik ikus daitezkeen bideoek –1960ko hamarkadakoa bata, 1985koa bestea– erakusten duten borrokaren gordintasuna izugarria da.

Baina baserritar sorta batek eta ezker muturreko militanteek estatuari

aurrez aurre egindako desafioak ezin zuen irabazi. Atxilotetak, nekea, eskaintza ekonomikoak... mobilizazioak ahultzen joan ziren eta nekazariak lurrrak saltzen. Ez denak ordea: oraindik 2018an Naritak bere soin osatu gabean krater, pikorta edo garatxo moduan erakusten dituen etxaldeetan kimikarik gabeko barazkiak ekoizten dituzte.

Aukerarik uzten badiote, Shitok jarraitu nahi du Naritako aireportuaren aldamenean bizitzen. “Gobernuak zerbait egin edo esaten duenean, jende gehienek ontzat ematen dute galdera gehiegirik gabe. Baina gobernuak kontutan eduki beharko lituzke hemen bizi diren jendeak ere. Nahi nuke munduko jendeek jakin dezaten leku honetan baldela baserritar bat. Jendeak jakin beharko luke”. ■

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

50 urtez elkarrekin